

Националната идея и славянският въпрос в Русия през XIX век. Гл. ас. д-р Тина Георгиева

Исторически факултет

Катедра "Нова и съвременна история"

Националната идея и славянският въпрос в Русия през 19 в.

Д-р Тина Георгиева

Курсът си поставя за задача да анализира възникването на идеологията на имперска Русия, основните идеи, които залягат в нейната основа и трансформациите, настъпили в тяхната интерпретация през разглеждания период. Разглеждат се различните историко-политически концепции, формулирани в руското общество през 19 в. Специално внимание се отделя на идеята за славянска общност (или славянска взаимност), както и на специфичната място, които тя заема в руската национална доктрина. Представени са и водещите представители на руската обществена мисъл в посочения период. Курсът се стреми да проследи връзката между формулираните идеологически концепции, опитите за тяхното прилагане и официалната външнополитическа програма на самодържавна Русия.

1. Възникване на националната идея в Руската империя.

2. Русия в Европа: националният идеал в идеологията на декабристите. Съюз на обединените славяни.

3. Пьотр Чаадаев и противопоставянето Изток-Запад.

4. Имперската идеология на Русия - теорията за официалната народност. Славянската идея в руската официална външна политика.

5. Панславизъм и панрусизъм в идеите на проф. Махаил Погодин.

6. Реформаторската стихия на Петър 1 – съзидателна или разрушителна за “национална” Русия. Оценки в руското общество през 19 в.

7. Представите за славянска общност и възникването на украинския национализъм – Киевско общество Св. Кирил и Методий.

8. Полша като препъни-камък в славянската мисия на Русия.

9. Месианство и национализъм във възгледите на славянофилите.

10. “Руският социализъм” на Александър Херцен и Михаил Бакунин. Представата за особен път на развитие за социализма.

10. Руската империя след Кримската война. Конфликтът Русия-Европа през погледа на Николай Данилевски и Константин Леонтиев. .

Литература

Восстание декабристов. М-Л., 1926. Т.

Кирило-мефодіївське товариство. Київ, 1990, т.1-3.

Сочинения Ивана Аксакова. М., 1891.

Аксаков И. Отчего так плохо живется на Руси.

Аксаков К. С. Полное собрание сочинений. Т.1-2. М., 1861, 1875.

Аксаков К. С. Литературная критика. М., 1982.

Данилевский Н. М. Россия и Европа. М., 2002.

Карамзин Н.М. «О древней и новой Руси». В: Русская социально-политическая мысль XIX - начало XX века. М., 2001.

Киреевский И. Полное собрание сочинений. Г.1-2. М., 1861.

Крижанич Ю. Политика. М., 1965.

Леонтиев К. Византизмът и славянството. С., 1993.

Погодин М. П. Сочинения в 5-ти томах. М., 1872-1876.

Самарин Ю. Ф. Сочинения. Т.1. М.,1900. Т.12. М., 1911.

Самарин Ю. Ф. Статьи, воспоминания, письма 1840-1876 гг. М., 1997.

Тютчева А. Ф. Воспоминания. М, 2000.

Тютчев Ф. И. Политические статьи. Париж, 1976.

Хомяков А. С. Полное собрание сочинений. М.1900-1904, Т. 1-8.

Чаадаев П. Полное собрание сочинений. Т.1-2. М., 1991.

Чижов Ф.И. Путешествие по славянским землям. - Славянский архив. Статей и материалов. М. 1959.

Алпатов М.А. Русская историческая мысль и Западная Европа XII – XVII вв. М., 1973.

Барсуков Н. Жизнь и труды Михаила Погодина. Кн.1 – 16. СПб., 1888-1901.

Бердяев Н.А. Алексей Степанович Хомяков. М., 1912.

Бердяев Н.А. Русская идея. М., 2000.

Бердяев Н. Пътят на Русия. Константин Леонтиев и руската идея. С., 2001.

Бродский Л.Н. Ранние славянофилы. М., 1910.

Валицки А. Славянофильство и западничество: консервативная и либеральная утопия в работах Анджея Валицкого. М., 1991.

Виттекер Цинтия. Граф Сергей Семенович Уваров и его время. СПб., 1999.

Волков В.К. К вопросу о происхождении терминов пангерманизм и панславизм. В кн.: Славяно-германские культурные связи. М., 1969.

Георгиева Т. Славянската идея в Русия 30-50-те години на XIX в. С., 2009.

Горбачевский И. И. Записки. Письма. М., 1963 г.

Гройс Б. Поиск русской национальной идентичности. – Вопросы философии. 1992, №1.

Державин Н.С. Герцен и славянофилы. – «Историк-марксист», 1939, №1.

Джонг Си Хок. М.П.Погодин и Кирилло-Мефодиевское общество 30-50-х гг. 19 в. о славянском единстве. – Вопросы истории, 1996, кн.7.

Достян И. Русская общественная мысль и балканские народы (От Радищева до декабристов) М., 1980.

Дьяков В. А. Славянский вопрос в общественной мысли дореволюционной России. М. 1993.

Дудзинская Е.А. Славянофилы в общественной борьбе. М., 1983.

Зайончковский П. А. Кирило-Методиевское братство. М., 1959.

Кочубинский А.А. Наши две политики в славянском вопросе. – Исторический вестник. 1881, стр.201-232.

Кошелев В.А. Эстетические и литературные воззрения русских славянофилов 1840-1850-е годы. Л., 1984.

Кошелев В.А. Алексей Степанович Хомяков . М., 2000.

Лещиловская И. И. Концепции славянской общности в конце XVIII – первой половине XIX века. – Вопросы истории, 1976, №12.

Марахов Г. И. Социально-политическая борьба на Украине в 20-40-х гг XIX в. Киев, 1979.

Масарик Т. Россия и Европа. СПб., 2000.

Милюков П. Из истории русской интеллигенции. Сборник статей и этюдов. СПб., 1903.

Нечкина М. Общество соединенных славян, М.-Л., 1927 г.

Нечкина М. Движение декабристов, М., 1955, т.2.

Пыпин А. Н. Характеристика литературных мнений от двадцатых до пятидесятих годов. Исторические очерки. – Вестник Европы, 1871, кн. 5, 9-10.

Пыпин А. Н. Панславизм в прошлом и настоящем. СПб. 1913.

Сыроечковский Б.Е. В сб.: Из истории движения декабристов. М., 1969.

Цимбаев Н. И. Под бременем познания и сомнений.. (Идейные искания 30-х годов). В кн. Русское общество 30-х годов XIX в. Люди и идеи: Мемуары современников. М., 1989.

Цимбаев Н.И. Славянофильство. Из истории русской общественно-политической мысли XIX в. М., 1986.

Янковский Ю. Патриархально-дворянская утопия (страницы русской общественно-литературной мысли 1840-1850-х годов). М., 1981.

Christoff Peter – An introduction to nineteenth century russian slavophilism. Vol.1. Homjakov. San Francisco., 1961.

Erickson John. Panslavism. 1964.

Fadner F. Seventy years of Panslavism. Georgetown University. 1961.

Kohn N. Pan-slavism. Its history and ideilogy. New York, 1960.

Lukashevich S. Ivan Aksakov 1823-1886. A study in Russian thought and politics. Cambridge, Massachusetts., 1965.

Petrovich M. B. Tke emergence of Russian Panslavism. New York., 1956.

Pipes R. Russia under the old regime.

Hosking Geoffrey A. Russia. People and Empire 1552-1917. Cambridge., 1997.

Hosking Geoffrey A. Russia and the Russians. Cambridge., 2003.

Seton-Watson H. The Russian empire 1801-1917 .